

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 20.03.2024
alueellinen jätehuoltolautakunta (2021 - 2025)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen joukkoliikenteen palvelutason määrittely vuosille 2024–2025 - lausunto

TRE:1070/08.01.01/2024

Lisätietoja päätöksestä

Johdon assistentti Katri Naulo, puh. 040 801 6003, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Valmistelijan yhteystiedot

Joukkoliikennesuunnittelija Leena Huhtala, puh. 044 430 9088, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Annetaan Pirkanmaan ELY-keskukselle perustelutekstin mukainen lausunto Pirkanmaan ELY-keskuksen joukkoliikenteen palvelutason määrittelystä vuosille 2024–2025 liittyen.

Perustelut

Pirkanmaan ELY-keskus on pyytänyt lausuntoa Pirkanmaan ELY-keskuksen toimivalta-alueen joukkoliikenteen palvelutasotavoitteista vuosille 2024-2025. Lausuntopyyntö 21.2.2024, PIRELY/13418/2023. Raporttiluonnos ja tavoitteellinen palvelutaso on esitetty suunnitelmassa ja pohjautuu alueiden liikkumistarpeisiin ja rahoituskehyykseen. Pirkanmaan ELY-keskus hankkii palvelusopimusasetuksen mukaisesti liikennettä yhteisrahoitteisesti kuntien kanssa. Lisäksi ELY-keskus voi myöntää alueensa kunnille valtionavustuksia julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostoihin ja kehittämiseen.

Palvelutasomääritys koskee linja-autoliikennettä, ja sisältää ELY-keskuksen sopimusliikenteestä sekä markkinaehtoisesta liikenteestä muodostuvan kokonaisuuden. Aiemmasta poiketen palvelutason määrittely ei sisällä junaliikennettä, koska palvelutasoesityksessä haluttiin kuvata ELY-keskuksen omilla hankinnoilla ja markkinaehtoisella liikenteellä toteutettavissa oleva linja-autoliikenteen tarjonta.

Pirkanmaan ELY-keskus hankkii, suunnittelee ja järjestää joukkoliikennepalvelua Pirkanmaalla, Nysse-alueen ulkopuolella. Poikkeuksena tästä on kuitenkin muuta kohde, jossa Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa liikennehankinta on joko suunniteltu ja kilpailutettu yhdessä (Pohjois-Pirkanmaa), Nysse järjestää joukkoliikennepalvelun ELY-alueelle (Kuhmoinen-Kangasala), Nysse-liput kelpaavat Pirkanmaan ELY-keskuksen hankkimassa liikenteessä (Pälkäne-Kangasala-Tampere) tai Pirkanmaan ELY-keskus yhdessä kunnan kanssa ovat solmineet Nysse lippu-, maksu- ja informaatiojärjestelmän tarjoamisen korvausta vastaan (Valkeakoski).

Pohjois-Pirkanmaalla Virrat-Ruovesi-Juupajoki-Orivesi-Tampere suunnalla sekä Mänttä-Vilppula-Juupajoki-Orivesi-Tampere suunnalla Pirkanmaan ELY-keskus ja Nysse ovat toteuttaneet yhdessä liikenteen järjestämisen

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 20.03.2024
alueellinen jätehuoltolautakunta (2021 - 2025)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

hankinnan. Uusin hankintakokonaisuus Pohjois-Pirkanmaalle on kilpailutettu vuoden 2023 aikana ja liikennöinti käynnistyy uudella sopimuksella elokuussa 2024. Kuhmoisten kunta, jonne Nysse hankkii, suunnittelee ja järjestää liikenteen Kangasalan ja Tampereen suuntaan (linja 42). Pälkäneeltä Kangasalan kautta Tampereelle liikennöidään tällä hetkellä linjaa 43U. Linjan 43U liikennöinnin hankinta ja kilpailutus sekä järjestämisvastuu kuuluvat kokonaisuudessa Pirkanmaan ELY-keskuksen vastuulle. Linjalla 43U toteutetaan kuitenkin Kangasalan kaupungin puolella kunnan lakisääteisiä kouluvuoroja ja Nysse-liput toimivat Kangasalan kaupungin puolella linja-autoissa. Valkeakosken kaupunki, Pirkanmaan ELY-keskus sekä Nysse ovat solmineet Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan päätöksen mukaisesti 27.11.2019 Nyssen lippu-, maksu- ja informaatiojärjestelmien tarjoamisesta palveluna korvausta vastaan Valkeakosken kaupungin liikenteeseen. Nysse-lippujen käyttö Valkeakosken kaupungin liikenteessä on käynnistynyt kesäkuussa 2021. Nysse ei suunnittele, hanki tai järjestä liikennettä Valkeakosken suuntaan, lukuun ottamatta linjaa 44 Kangasalan ja Valkeakosken välillä.

Nyssen osalta Pirkanmaan ELY-keskuksen palvelutasomäärittelyssä on kommentoitu etenkin näitä kolmea aluetta, joissa Nyssellä ja Pirkanmaan ELY-keskuksella on joko lippuyhteistyötä, liikenteen yhteishankintaa tai liikenne on suunniteltu Nysse-vetoisesti.

Pohjois-Pirkanmaan osalta liikennekokonaisuus on hankittu yhdessä Nyssen ja Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa 08/2024-08/2026 väliseksi ajaksi. Sopimusta on mahdollista jatkaa 1 + 1 vuotisilla optiokausilla. Pirkanmaan ELY-keskuksen palvelutasomäärittelyyn vuosille 2024-2025 ei ole osoitettu merkittävästi eroavaisuuksia kilpailutettuun sopimukseen nähden.

Kuhmoisten osalta linja 42 Kuhmoinen-Kangasala-Tampere -liikenne on kilpailutettu ja suunniteltu Nyssen toimesta. Nykyinen sopimus on käynnistynyt 08/2023 ja sopimus on voimassa vähintään 08/2026 saakka. Sopimusta liikennöinnistä Kuhmoisten ja Kangasalan välillä on mahdollista jatkaa 1 + 1 vuotisilla optiokausilla. Hankittu liikennöintikokonaisuus Kuhmoisten ja Kangasalan välillä, linjalla 42 sekä Pirkanmaan ELY-keskuksen palvelutasomääritelmä vuosille 2024-2025 vastaavat pitkälti toisiaan, toki liikennöintiäika arkisin on pidempään, kuin mitä palvelutasomäärittelyssä on esitetty.

Pälkäne-Kangasala-Tampere välinen liikenne toteutetaan Pirkanmaan ELY-keskuksen hankkimana, suunnittelemana ja järjestämänä palveluna. Kangasalan kaupungin puolella Kangasalan kaupunki hyödyntää linjaa 43U lakisääteisissä koulukuljetuksissaan Kaivannon kaakkoispuolella sekä Tiihalassa. Linjan 43U nykyinen ja palvelutasomäärittelyssä vuosille 2024-2025 esitetty tarjonta eivät merkittävästi eroa toisistaan.

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 20.03.2024
alueellinen jätehuoltolautakunta (2021 - 2025)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Valkeakosken ja Kangasalan välille (linja 44) Nysse on kilpailuttanut liikennettä vuoden 2023 aikana. Uusi liikennöintisopimus käynnistyy 06/2024 ja on voimassa vähintään 06/2027 saakka. Sopimusta on mahdollista jatkaa 1 + 1 vuotisilla optiokausilla. Nysse on kilpailuttanut Kangasalan ja Valkeakosken välille mahdollistamaan yhteydet koululaisten kulkua varten niin Kangasalle kuin Valkeakosken suuntaan. Liikennöinti tällä välillä on tarkoitus toteuttaa ainoastaan koulupäivisin, eikä liikennöintiä ole tarkoitus toteuttaa viikonloppuisin tai koulujen loma-aikana, tulevalla sopimuskaudella. Liikennöintiajat noudattelevat pitkälti koulujen tarpeita ja liikennöinti käynnistyy noin klo 7 ja päättyy aamupäivisin noin klo 10. Liikennöinti käynnistyy iltapäivällä noin klo 12-13 välisenä aikana ja viimeiset vuorot lähtevät klo 16.

Nyssen lippu-, maksu- ja informaatiojärjestelmien tarjoaminen palveluna korvausta vastaan Valkeakosken kaupungin liikenteeseen otettu käyttöön vuoden 2021 kesäkuussa. Nyssen matkustajamääräseurannassa voi todeta, että Valkeakosken kunnan sisällä tapahtuneet nousut ovat kasvaneet merkittävästi ja vuoden 2022 ja 2023 välillä matkustajamäärä, kunnan alueella tehdyistä nousuista, kasvoi lähes 25 %. Nysse ei ole mukana suunnittelemassa tai järjestämässä liikennettä Valkeakosken suuntaan, Tampereelta Ideaparkin kautta Valkeakoskelle (linja 60) tai Valkeakosken ja Lempäälän keskustan (linja 63) välillä. Linjan 63 liikennöinnin kustannuksista on kuitenkin sovittu erikseen Valkeakosken ja Lempäälän välillä ja Lempäälä maksaa vuosittain kiinteästi 50 000 € liikennepalvelusta, linjan 53 (nykyinen linja 63) kaltaisesta liikenteestä. Pirkanmaan ELY-keskuksen raporttiluonnoksen vuosille 2024-2025, linjan 63 liikennöinti poistuisi ja sopimuksen mukaisesti Lempäälän liikennöintikustannus poistuisi, elleivät kunnat yhdessä Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa sovi muista toimintamalleista.

Linjalla 60 tehtiin alkuvuonna 2024 arkipäivänä noin 1 204 nousua, linjalla 63 tehtiin noin 91 nousua. Vuorokohtaisesti laskettuna linjalla 60 vuorokohtaisesti matkustajia yhdellä vuorolla oli noin 25 ja linjalla 63 yhdellä vuorolla matkustajia oli noin 8. Alkuvuonna 2023 linjalla 60 tehtiin arkipäivisin noin 1 168 nousua ja linjalla 63 nousuja tehtiin noin 74 nousua. Vuorokohtaisesti laskettuna 2023 alkuvuodesta linjalla 60 yhdellä vuorolla matkusti arkisin 24 matkustajaa ja linjalla 63 matkustajia arkisin oli noin 6.

Viikonloppuisin linjalla 60 matkustajamäärä lauantaisin alkuvuonna 2024 oli 850 nousua ja sunnuntaisin noin 402 nousua. Lauantaisin vuorokohtainen matkustajamäärä linjalla 60 oli noin 28 nousua alkuvuonna 2024 ja sunnuntaisin vuorokohtainen matkustajamäärä oli noin 20 nousua. Alkuvuonna 2023 linjalla 60 matkoja lauantaisin tehtiin noin 668 ja sunnuntaisin noin 357 nousua. Vuorokohtaisesti laskettuna 2023 alkuvuodesta lauantaisin linjan 60 vuorolla matkusti noin 22 matkustajaa ja sunnuntaisin noin 18 matkustajaa.

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 20.03.2024
alueellinen jätehuoltolautakunta (2021 - 2025)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Linjalla 60 tarjoaa liikennöintiä Tampereen ja Ideaparkin välillä vt. 3 kautta. Linjan 60 liikennöinti on suunniteltu toimivan aikataulullisesti parina linjan 55 kanssa. Molemmat linjat muodostavat Ideaparkin ja Tampereen välillä noin 30 minuutin vuorotarjonnan. Linjan 60 nousuista alkuvuoden 2024 osalta, arkisin noin 9 % nousuista tapahtuu Ideaparkin pysäkeiltä. Viikonloppuisin nousijamäärä Ideaparkin pysäkiltä linjalle 60 vaihtelivat 12-13 % välillä.

Pirkanmaan ELY-keskuksen palvelutasomääritelmässä vuosille 2024-2025 vuoroja Tampereen ja Ideaparkin välillä on osoitettu huomattavasti vähemmän nykytilaan nähden. Nykyinen liikennöintisopimus linjojen 60 ja 63 osalta on voimassa kesäkuulle 2026. Palvelutasomäärittelyssä jää epäselväksi, ryhtyykö Pirkanmaan ELY-keskus voimakkaasti vähentämään vuoroja ja liikennettä kesken sopimuskauden molemmilta linjoilta? Mikäli linjoilla tullaan tekemään tämän tasoista vuorojen vähentämistä, on Pirkanmaan ELY-keskuksen neuvoteltava asiasta erikseen Lempäälän kunnan kanssa, sillä etenkin muutos linjan 60 palvelutarjonnassa vaikuttaa voimakkaasti Tampereen ja Ideaparkin väliseen liikennöintiin. Lisäksi Pirkanmaan ELY-keskuksen on neuvoteltava mahdollisesta linjan 63 lakkauttamisesta ja Lempäälän kiinteästä 50 000 € vuosikustannuksesta, linjan 63 osalta, Lempäälän kunnan kanssa.

Tampereen kaupungin hallintosäännön 36 §:n mukaan apulaispormestari päättää johtamiensa lautakuntien osalta lausunnon antamisesta muissa kuin muutoksenhakuun liittyvissä asioissa tai lainsäädännön mukaan viranomaiselle kuuluvissa lupa- ja valvonta-asioissa.

Tiedoksi

Kangasalan kaupunki/Tuomas Kähkönen, Lempäälän kunta/Valtteri Partanen, Nokian kaupunki/Ville Lipasti, Oriveden kaupunki/Mari Kinnunen, Pirkkalan kunta/Joonas-Petteri Kallonen, Vesilahden kunta /Susanna Hokkanen, Ylöjärven kaupunki/Mari Ruissalo, Valkeakosken kaupunki/Mari Tomperi, Pirkanmaan ELY-keskus

Allekirjoitus

Apulaispormestari Pekka Salmi

Tampere

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä
alueellinen jätehuoltolautakunta (2021 - 2025)

Viranhaltijapäätös

20.03.2024

5 (5)

§ 6

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§ 6

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

-varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaista huomautusta tai huomion kiinnittämistä (Varhaiskasvatuslaki 63 § 2 mom.)